

Llun drwy garedigrwydd NASA © 2016 Intermap Earthstar Geographics SIO © Microsoft Corporation © National Biodiversity Network 2016

Pencampwr Rhywogaeth

Julie James AS
Plaid: Welsh Labour
Bro: Gorllewin Abertawe

Mwy o wybodaeth

- Marine Conservation Society facts

Prif aelod

MARINE CONSERVATION SOCIETY

Wystrys brodorol

Disgrifiad a statws

Mae wystrys cyffredin (a elwir hefyd yn wystrys brodorol) yn byw ar wely cadarn, mwdlyd a thywodlyd y môr mewn dŵr bas lle maent yn hidl-fwydo ar blancton a malurion. Er syndod mawr, mae pob wystrysen yn dechrau ei bywyd fel gwryw, ond wrth iddi aeddfedu (rhyw 10 mis oed), mae'n gallu newid rhyw yn rheolaidd, gan ddibynnu ar dymheredd y dŵr. Mae cregyn wystrys yn eithaf cennog eu hymddangosiad ac yn lliw sialc. Yn ddiddorol, mae dwy "hanner" y gragen yn eithaf gwahanol o ran siâp. Mewn niferoedd mawr, gall wystrys wella ansawdd dŵr yn lleol drwy hidlo gweddillion arnofiol o'r dŵr o'u cwmpas.

Maent hefyd yn gallu gweithredu fel storfa carbon glas, gan gloi carbon i ffwrdd yn eu cregyn a gwaddod gwaelodol. Mae'r niferoedd hynod isel o wystrys brodorol yn nyfroedd Cymru yn golygu nad ydyn nhw bellach yn gallu tyfu eu poblogaeth yn naturiol.

Bygythiadau

Dioddefodd y wystrys hyn oherwydd gorgynaeafu enfawr yn yr 19eg ganrif ac maent o dan fygythiad heddiw hefyd oherwydd afiechyd a rhywogaethau ymledol, fel yr ewin mochyn. Fodd bynnag, gall gwelyau wystrys adfer.

Yn 2019, cychwynnodd Prosiect Adfer Wystrys Brodorol Cymru yn Sir Benfro. Yng Ngwanwyn 2021, dychwelodd 1,300 o wystrys brodorol i Ogledd Cymru trwy Brosiect Wystrys Gwyllt.

Gweithredu angenrheidiol

- Adnoddau ar gyfer gwaith parhaus ar adnabod a rheoli rhywogaethau estron ymledol yn y moroedd o amgylch Cymru.
- Rheoli, monitro a gorfodi ar Ardaloedd Morol Gwarchodedig (AMG) i ddiogelu cynefin hanfodol, gan gynnwys arferion rheoli pysgodfeydd a fydd yn sicrhau pysgodfa gynaliadwy ar gyfer wystrys brodorol.
- Cynllunio morol effeithiol a fydd yn sicrhau defnydd cynaliadwy o gyfoeth naturiol, arwain penderfyniadau trwyddedu i gefnogi cydlynu ar y rhwydwaith AMG, a lleihau pwysau gweithgareddau niferus ar y cyd ar y rhywogaeth hon.

Cyswllt Amgylchedd Cymru (Elusen Gofrestredig.1022675) © 2021 Cyswllt Amgylchedd Cymru

Image courtesy of NASA © 2016 Intermap Earthstar Geographics SIO © Microsoft Corporation © National Biodiversity Network 2016

Native oyster

Description and status

Common oysters (also known as native oysters) live on firm, muddy or sandy seabed in shallow water, where they filter feed on plankton and detritus. Surprisingly, all oysters start life as males, but when they mature (at about 10 months old) they can change sex regularly depending on the temperature of the water. The shells of an oyster are rather scaly in appearance and chalky in colour. Interestingly, the two "halves" of the shells are quite different in shape. In large numbers, oysters can improve local water quality by filtering out floating debris from the water around them.

They can additionally act as a blue carbon store, locking carbon away in their shells and underlying sediment. The extremely low numbers of Native Oyster in Welsh waters means that they are no longer capable of naturally boosting their population.

Threats

Oysters suffered from massive over-harvesting in the 19th century and are under threat today from disease and invasive species, such as the slipper limpet. However, oyster beds can recover.

In 2019, the Wales Native Oyster Restoration Project kickstarted in Pembrokeshire. In Spring 2021, 1,300 Native Oysters returned to North Wales through the Wild Oyster Project.

Actions required

- Resources for ongoing work on identification and management of invasive non-native species in the seas around Wales.
- Management, monitoring and enforcement of Marine Protected Areas (MPAs) to safeguard critical habitat including fisheries management practices that will ensure a sustainable fishery of the native oyster.
- Effective marine planning that will; ensure sustainable use of natural resources, guide licensing decisions to support the coherence of the MPA network, and reduce the collective pressure of multiple activities on this species.

Species Champion

Julie James MS
Party: Welsh Labour
Region: Swansea West

Julie James

More information

- Marine Conservation Society facts

Lead member

MARINE CONSERVATION SOCIETY

Wales Environment Link (Charity No.1022675) © 2021 Wales Environment Link